

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 17-5-2016
Nummer voorstel: 2016/56

Voor raadsvergadering d.d.: 28-06-2016
Agendapunt: 13

Onderwerp:

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

1. kennis te nemen van het advies op de regionale veranderagenda van de Wmo-raden van de gemeenten in de regio IJssel-Vecht alsmede de reactie op dit advies;
2. kennis te nemen van het concept convenant dat de gemeenten in de centrumgemeenteregio Zwolle voornemens zijn af te sluiten;
3. de 'regionale veranderagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe 2016-2019' vast te stellen.

Samenvatting:

Inleiding

De gemeenten¹ in de centrumgemeenteregio Zwolle zijn al geruime tijd verantwoordelijk voor het bieden van maatschappelijke opvang in regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe. Met ingang van 1-1-2015 zijn de gemeenten ook gezamenlijk verantwoordelijk voor beschermd wonen (ggz) op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015). Alle 15 gemeenten in de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe hebben daarmee sinds de Wmo 2015 een gedeelde verantwoordelijkheid voor het bieden van opvang en bescherming aan inwoners die dat op grond van de Wmo 2015 nodig hebben.

De lokale Wmo-verantwoordelijkheden lopen, daar waar nodig, vloeiend over in gezamenlijke regionale verantwoordelijkheden. De regionale veranderagenda vormt dan ook een gezamenlijk kader om deze verantwoordelijkheden verder vorm en inhoud te geven. In de Regionale veranderagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang formuleren wij onze ambitie en de veranderrichtingen die nodig zijn om daar te komen. De veranderrichtingen vormen de agenda van onderwerpen die nader moeten worden verkend en uitgewerkt, zowel regionaal als lokaal. Om de samenwerking tussen alle gemeenten in de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe ten aanzien van maatschappelijke opvang en beschermd wonen te bekrachtigen zijn afspraken overeengekomen, die worden vastgelegd in een convenant. In het conceptconvenant staan gezamenlijke inspanningen en verantwoordelijkheden beschreven en worden ook afspraken gemaakt over de wijze waarop de verevening bij financiële tekorten of overschotten plaatsvindt. Veel aspecten vragen daarbij om een lokale (dan wel bovenlokale) inkleuring passend bij de (boven)lokale structuren, werkwijzen en visie.

Beoogd effect

Onze ambitie is dat alle inwoners van de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe passend wonen met passende ondersteuning, als dat nodig is, en een passende daginvulling. Dit betekent dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Daar waar bescherming en toezicht nodig is wordt dit zo veel mogelijk thuis in de eigen omgeving geboden. Als inwoners wel een andere beschermde woonomgeving nodig hebben, wordt toegewerkt naar een zo snel mogelijke terugkeer naar zelfstandig wonen. De ondersteuning is gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid en maatschappelijk herstel op alle levensterreinen en op meer meedoen in de samenleving. Daardoor ontstaat een betere kwaliteit van leven en nemen de maatschappelijke kosten af.

Argumenten

Regionale veranderagenda

De regionale opgave sluit aan bij de opgave(n) vanuit de Wmo 2015

De regionale opgave is het bieden van continuïteit en kwaliteit van maatschappelijke opvang en beschermd wonen, waarbij gewerkt wordt aan maatschappelijk herstel.

In de veranderopgave richten wij ons op drie thema's:

- 1) Zo lang mogelijk zelfstandig wonen
- 2) Zo snel mogelijk weer zelfstandig wonen
- 3) Samenwerking in de keten.

¹ Dalfsen, Elburg, Ermelo, Hardenberg, Harderwijk, Hattem, Kampen, Nunspeet, Oldebroek, Ommen, Putten, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle.

Participatie, herstel en daarmee het tijdelijk karakter van de voorzieningen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen staan hierbij centraal. Daarbij sluiten we aan bij de beweging die naar voren komt in het landelijke advies toekomst beschermd wonen. Daarbij onderkennen we echter dat, zeker in de doelgroep voor beschermd wonen, voor een deel van de cliënten stabilisatie het hoogst haalbare is en dat sommige cliënten voor lange tijd, soms zelfs levenslang, zijn aangewezen op beschermd wonen.

De veranderrichtingen houden rekening met de continu veranderende context

Op het gebied van maatschappelijke opvang en beschermd wonen zijn er ontwikkelingen op rijksniveau die op relatief korte termijn kunnen leiden tot de beëindiging van de centrumgemeenteconstructie zoals we die nu kennen en de objectivering (en daarmee herverdeling) van de rijksmiddelen beschermd wonen. Ook zijn er wijzigingen in de toegang tot de Wlz (Wet langdurige zorg) aan de orde. De veranderrichtingen zijn zo geformuleerd dat op deze landelijke ontwikkelingen, maar ook op lokale prioriteiten en bewegingen kan worden ingespeeld.

De adviezen van de Wmo- en participatieraden zijn verwerkt in de veranderagenda

Bij de totstandkoming van deze veranderagenda zijn cliëntenvertegenwoordigers en Wmo- en participatieraden uit de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe betrokken geweest. Daarna is er de gelegenheid gegeven om te reageren en te adviseren op de concept-veranderagenda. De adviezen zijn met dank aanvaard en in hoge mate verwerkt in de veranderagenda, waarbij er voor sommige onderdelen is gekozen deze een plek te geven bij de verdere uitwerking en uitvoering.

Convenant

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

De gemeenten in de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe nemen samen, op grond van de Wmo 2015, de verantwoordelijkheid voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Om de regionale samenwerking vast te leggen is een concept convenant opgesteld waarbij de colleges voornemens zijn die voor het zomerreces 2016 te bekrachtigen.

Het convenant legt de noodzakelijke afspraken vast, maar geeft ruimte voor nadere invulling

In het convenant zijn ook de taken en bevoegdheden van de centrumgemeente en de regiogemeenten opgenomen die aansluiten bij de huidige praktijk. De inspanningsverplichtingen zijn zo geformuleerd dat helder is waar verantwoordelijkheden liggen voor elke gemeente (wat), maar tegelijkertijd gemeenten de ruimte hebben en houden op welke wijze (hoe) ze lokaal of bovenlokaal/regionaal invulling geven aan deze inspanningsverplichtingen. Tegelijkertijd is een passage opgenomen waarin, in overleg, deze inspanningsverplichtingen op een later moment nader kunnen worden geconcretiseerd en gekwantificeerd. In het convenant is ook de financiering alsmede de vereveningssystematiek beschreven. De systematiek van verevening die voor de periode 2015, 2016 en 2017 gehanteerd wordt, is verevening op basis van de procentuele aandeel van de omvang van de (lokale) en meest actuele Wmo-integratie-uitkering van de gemeente in het betreffende boekjaar in het geheel van de centrumgemeenteregio Zwolle.

Het convenant geeft flexibiliteit om te kunnen inspelen op ontwikkelingen

Belangrijkste argumenten voor het kiezen voor een convenant zijn dat het de wens van de gemeenten is om een zo licht mogelijke samenwerkingsvorm te kiezen, die bovendien voldoende flexibiliteit geeft. Dit is belangrijk mede in het licht van het op middellange termijn mogelijk

verdwijnen van de formele centrumgemeenteconstructie, als ook de wens van de gemeenten in de Noord-Veluwe om mogelijk in de nabije toekomst als zelfstandige regio te gaan functioneren als het gaat om beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Financiën

Voor de financiering van maatschappelijke opvang en beschermd wonen ontvangen de regiogemeenten gezamenlijk rijksmiddelen. De rijksmiddelen worden via zgn. decentralisatie-uitkeringen uitgekeerd aan de centrumgemeente Zwolle ten behoeve van het realiseren van voorzieningen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Deze hieronder weergegeven middelen maken onderdeel uit van de begroting 2016 en verder. Inzet is om de regionale verantwoordelijkheden in het kader van maatschappelijke opvang en beschermd wonen duurzaam in te vullen binnen de rijksmiddelen die door het rijk beschikbaar zijn gesteld.

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Beschermd wonen (Decentralisatie-uitkering beschermd wonen (DUBW)) *	€ 57.534.344	P.M.	P.M.	P.M.
Eigen bijdrage Beschermd wonen (prognose)	€ 3.200.000	P.M.	P.M.	P.M.
Maatschappelijke opvang (Decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang (DUMO))	€ 7.557.730	€ 7.607.821	€ 7.607.821	€ 7.607.821
SUBTOTAAL rijksinkomsten** (basis voor regionale verevening)	€ 68.292.074	P.M	P.M	P.M
Middelen voor begeleiding door instellingen voor maatschappelijke opvang (nu nog onderdeel van Decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang)***	€ 2.472.531	€ 2.224.338	€ 2.224.338	€ 2.224.338
TOTAAL rijksinkomsten (incl. middelen voor begeleiding door instellingen voor maatschappelijke opvang)	€ 70.764.605	P.M	P.M	P.M

*De middelen voor beschermd wonen worden nu nog op basis van het historisch verdeelmodel aan centrumgemeenten toegekend. Wanneer wordt overgegaan naar een objectief verdeelmodel kan dit leiden tot forse aanpassingen in de budgetten voor verdere jaren. De decembercirculaire 2015 geeft geen nadere cijfers voor 2017 en verder, vandaar dat deze nu nog op P.M. zijn gezet.

** Het totaal van de uitkeringen DUBW en DUMO vormt de basis voor het regionaal vereveningsmodel zoals opgenomen in het convenant regionale samenwerking. Eventuele baten (overschotten), maar ook eventuele lasten (tekorten) worden conform het vereveningsmodel aan alle gemeenten binnen de centrumgemeenteregio Zwolle verrekend.

*** In de middelen voor maatschappelijke opvang zijn vanaf 2015 ook de middelen voor begeleiding door instellingen voor maatschappelijke opvang opgenomen (voorheen AWBZ). Deze middelen zijn bij de transitie echter onttrokken uit de reguliere Wmo-uitkering van de gemeente Zwolle. Het betreft geen aanvullende uitkering aan centrumgemeenten. Deze middelen vallen derhalve buiten het vereveningsmodel, voornamelijk worden deze middelen op historische grondslag in Zwolle alsmede ook (beperkt) regionaal ingezet.

Risico's

Op rijksniveau zullen – naar verwachting binnen de planperiode 2016-2019 – nadere besluiten genomen worden die effect zullen krijgen op de uitvoering van de veranderagenda. Het gaat dan onder meer op het openstellen van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor ggz-cliënten. Ook wordt een besluit verwacht op rijksniveau als reactie op het advies van de Commissie Toekomst beschermd welke effect zal krijgen op de al dan niet doordecentralisatie van rijksmiddelen beschermd wonen en maatschappelijke opvang naar alle gemeenten in een nader te bepalen tijdpad alsmede het objectiveren van de rijksmiddelen beschermd wonen. Deze besluiten zullen invloed krijgen op de omvang van de groep cliënten die onder gemeentelijke verantwoordelijkheid zal blijven alsmede de wijze waarop de middelen verdeeld worden tussen regio's en gemeenten. Met name als het gaat om de herverdeling van middelen kent dit een financieel risico. Naar aanleiding van de besluiten op rijksniveau zullen de gemeenten nader bezien op welke wijze er daadwerkelijk risico's ontstaan en in welke omvang en op welke wijze hiermee zal moeten worden omgegaan in het licht van de gewenste beweging zoals omschreven in de veranderagenda.

Communicatie

Bij de totstandkoming van deze veranderagenda zijn aanbieders, corporaties, GGD-en, cliëntenvertegenwoordigers en Wmo-en participatieraden uit de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe betrokken geweest. Er zijn denktanksessies met aanbieders, corporaties en GGD-en georganiseerd om zienswijzen, informatie en ideeën te verzamelen. Er is meerdere malen met vertegenwoordigers van cliënten- en familieraden en Wmo-en participatieraden gesproken. Daarna is er de gelegenheid gegeven om te reageren en te adviseren op de concept-veranderagenda. De Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen is in verschillende stadia ter advisering aan de Wmo-en participatieraden voorgelegd. Ook bij de verdere stappen zullen zowel aanbieders en overige partijen alsmede cliëntenvertegenwoordigers nauw worden betrokken.

Vervolg

Inmiddels is reeds een start gemaakt met de voorbereidingen op de uitvoering van onderdelen van de veranderagenda. Na vaststelling van de veranderagenda zullen deze met kracht worden voortgezet. De colleges zijn voornemens het convenant voor het zomerreces te bekrachtigen.

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar.

Bijlagen bij het voorstel	B.) Advies Wmo-raden gemeenten IJssel-Vecht op de regionale veranderagenda;
	C.) Reactie op advies Wmo-raden gemeenten IJssel-Vecht;
	D.) Concept convenant regionale samenwerking maatschappelijke opvang en beschermd wonen centrumgemeenteregio Zwolle;
	E.) Concept regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen regio IJssel-Vecht en Noord Veluwe 2016 – 2019.

Ondertekening

De secretaris

De burgemeester

S.S. Weistra

M.A.J. van der Tas

Betrokken partijen

afdeling

MO

adviseur

Angelique Claes, tel.: 328, email:

angelique.claes@steenwijkerland.nl

behandeld in raadscommissie

☐ ja, nl. 14-6-2016

☐ nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 28-6-2016
Nummer: 2016/56

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 17-5-2016, nummer 2016/56;

b e s l u i t :

1. kennis te nemen van het advies op de regionale veranderagenda van de Wmo-raden van de gemeenten in de regio IJssel-Vecht alsmede de reactie op dit advies;
2. kennis te nemen van het concept convenant dat de gemeenten in de centrumgemeenteregio Zwolle voornemens zijn af te sluiten;
3. de 'regionale veranderagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe 2016-2019' vast te stellen.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

M.A.J. van der Tas